

Venezuela ÜLke Bülteni

Aralık 2015

GENEL BİLGİLER

Coğrafi Konum

Venezuela, Güney Amerika'nın kuzeyinde yer almaktadır. Ülkenin kuzeyinde Karayip Denizi, güneyinde Brezilya, doğusunda Atlantik Okyanusu ve Guyana ve batısında Kolombiya ile komşudur. Venezuela kıyı şeridi 2.718 km., Brezilya ile olan sınırı 2.199 km., Atlantik Okyanusu kıyısı 1.008 km., Guyana ile olan sınırı 743 km. ve Kolombiya ile olan sınırı 2.219 km. uzunluktadır.

Kuzey batıda Maracaibo, güney batıdan kuzey doğuya And dağları, merkezde Orinoco nehri ve güney doğuda Guayana olmak üzere dört coğrafi bölgeden oluşmaktadır. Ortalama hava sıcaklığı 1 ile 9 derece arasında değişmektedir ve en yüksek sıcaklık Maracaibo ve Los Llanos bölgelerinde 38 derece civarında gerçekleşmektedir.

Ülkenin kuzeyindeki adalar ve kıyı şeridi alçak yükseklik bölgesini oluşturmaktadır. And Dağları bölgesi ise ülkenin en yüksek alanını oluşturmaktadır. 4.978 m. Yükseklikteki Bolivar Zirvesi de bu bölgede bulunmaktadır.

Ülkenin batısındaki Maracaibo Gölü 13.820 km²'lik yüzölçümüyle ülkenin en geniş gölünü oluşturmaktadır. Venezuela'nın en önemli su kaynağı olan Orinoco Nehri ise Kolombiya'daki bölümü de dahil 2.140 km. uzunluğa sahiptir ve Karayip Denizi'ne döküldüğü yerdeki Orinoco Deltası ülkenin yer üstü ve yer altı kaynakları açısından en zengin bölümüdür. Kerepakupai Meru (Angel) Şelalesi ise 980 m yüksekliğiyle dünyanın en yüksek şelalesidir.

Venezuela bitki örtüsü açısından da dünyanın en zengin bölgelerinden biridir. Ülkenin %50'si orman alanlarından oluşmaktadır. Ülkenin sahip olduğu 30.000 kapalı tohumlu bitkiden 8.000'i endemik özellik göstermektedir. Hayvan çeşitliliği açısından da zengin olan Venezuela'da 49'u endemik olan 1.418 çeşit kuş vardır. Ayrıca 318 memeli ve 197 anfibik tür bulunmaktadır.

İklim açısından da geniş bir çeşitlilik gösteren ülke hem denizin etkilediği nemli ve yağışlı bölgeleri, hem And Bölgesi'nde çok düşük sıcaklıktaki bölgeleri hem de Falcon Eyaleti'ndeki Medanos de Coro'da çöl arazilerini barındırmaktadır.

Siyasi ve İdari Yapı

Venezuela'da geçerli olan anayasa 15 Aralık 1999'da halkoylamasıyla kabul edilen Bolivarcı Anayasa'dır. Anayasa'ya göre Venezuela demokratik, federal, adalet ve hukuka dayalı sosyal bir devlettir. Venezuela' da güçler ayrılığı uygulanmaktadır. Ancak klasik sistemlerden farklı olarak 3 yerine 5 güç bulunmaktadır. Bunlar yasama, yürütme, yargı, vatandaşlık ve seçim güçleridir.

Yasama Gücü, tek kanatlı Ulusal Meclis'te toplanmıştır. Meclis 167 üyeden oluşur. 5 yıllığına seçilen üyeler en fazla ikinci kez seçilme hakkına sahiptirler. Üyeler genel, doğrudan ve gizli oyla seçilirler ve halkı ve seçildikleri eyaleti aynı anda temsil ederler. Üyeler yasalara uygun olarak yapılan bir halkoylamasıyla geri çağrılarak görevlerinden alınabilirler. Başkan'ın yasaları veto etme hakkı vardır. Bu durumda Meclis yasa tasarisını tekrar görüşür. Meclis'in Başkanlık Kurulu, bir başkan, iki başkan yardımcısı, bir sekreter ve bir sekreter yardımcısından oluşur.

Yürütme Gücü, başkan, başkan yardımcısı ve bakanlar kurulundan oluşur. Başkan, ulusal yürütme gücünün başıdır. Başkanın görev süresi 6 yıldır ve yeni görev süresi için tekrar seçilebilir. Başkan yardımcısı ve bakanlar başkan tarafından atanır.

Yargı Gücü bağımsızdır. Yetki vatandaşlardan alınır ve devlet adına kanun yetkililerine verilir. Atama ve terfiler sınavlardan geçmiş adaylar arasından yargı mensuplarından oluşan jüri tarafından yapılır. En üst yargı organı olan Yüksek Adalet Divanı'na yargıçlar 12 senelik dönemler için seçilirler.

Vatandaş Gücü Ombudsman, Başsavcı ve Sayıştay Başkanı tarafından oluşturulan Cumhuriyet Etik Konseyi tarafından yürütülür. "Vatandaş gücünü yürüten organlar Anayasa ve kanuna uygun olarak kamu ahlakına ve idari ahlaka ters düşen konularda önlem almak, bunları araştırmak ve hüküm vermek; kamu mirasının doğru kullanımı ve iyi işleyişini gözlemlemek; devletin tüm idari faaliyetlerinde yasaların uygulanmasını sağlamak ve vatandaşlık haklarını oluşturan eğitim, dayanışma, özgürlük, demokrasi, sosyal sorumluluk ve emek konularını teşvik etme görevlerini yerine getirir."

Seçim Gücü ise yönetici birim olan Yüksek Seçim Kurulu tarafından ve bu kurulun altında çalışan Milli Seçim Komitesi, Sivil ve Seçmen Kütüğü Komitesi ve Siyasi ve Mali Katılım Komitesi tarafından yürütülür.

Seçim yasalarını düzenlemek, seçimleri kısmen ya da tamamen geçersiz kılmak, seçim ve referandumları düzenlemek Yüksek Seçim Kurulu'nun yetkisindedir.

Venezuela idari açıdan 1 Merkez Eyalete, 23 federal eyalete ve federal topraklara ayrılmıştır. Federal topraklar eyaletlerin topraklarına dahil edilemeyen adalar ve kıta sahanlığında kalan adalardır. Karakas, Venezuela'nın başkentidir. Devlet yönetimi başka bir kentte organize edilemez.

Nüfus ve İstihdam

Venezuela'da nüfus yoğunluğu km²'ye 25,5 kişidir. Kentli nüfus oranı oldukça yüksek olup, genç nüfusa sahiptir. Yaşam beklentisi Brezilya ve Peru'ya kıyasla yüksek, Meksika, Şili ve Arjantin'den düşüktür.

Nüfus İstatistikleri

	2008	2013	2018
Nüfus (milyon)			
Toplam	27,7	29,9	32,3
Erkek	13,7	15,0	16,3
Kadın	14,0	15,0	16,0
Yaş profili (%)			
0-14	31,0	28,6	26,7
15-64	63,8	65,7	66,4
65+	5,1	5,8	6,9
Çalışma çağındaki Nüfus (milyon)	17,7	19,7	21,4
Şehirleşme(%)	93,3	95,0	96,8
İş gücü (milyon)	12,6	13,8	15,7
Dönemler itibarıyla			
		2009-13	2014-18
Nüfus artış hızı (%)		1,5	1,5
Çalışabilir nüfus artış (%)		2,1	1,7
İş gücü artış hızı (%)		1,9	2,5
Bebek ölüm oranı (her 1,000 canlı doğumdan)		20,1	19,6
Yaşam beklentisi (yıl)			
Erkek		70,8	71,3
Kadın		77,2	78,0
Ortalama		73,9	74,7

Kaynak: The Economist Intelligence Unit

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Venezuela dünyanın en zengin petrol rezervlerine sahiptir. ABD Jeoloji Servisi'nin bir araştırmasına göre Venezuela 513 milyar varil petrol rezervine sahiptir. Bu miktar Suudi Arabistan'daki rezervin iki katıdır. Venezuela ekonomisinin temel direği olan petrol, ihracat gelirlerinin %80'i ve GSYİH'nın %25'den fazlasını oluşturmaktadır.

Diğer önemli yenilenemeyen kaynaklar arasında doğalgaz, demir, altın ve karbon bulunmaktadır.

Ülkenin yenilenebilir kaynaklarının en önemlileri ise ormanlar ve nehirlerdir. Nehirler, elektrik üretiminde önemli bir paya sahiptir.

GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2011 ^a	2012 ^a	2013 ^b	2014 ^c	2015 ^c	2016 ^c
Nominal GSYİH (milyar Dolar)	316,5	381,3	355,7	501,3	564,6	585,7
Reel GSYİH Artışı (%)	4,2	5,6	1,3	-2,8	-3,5	-6,1
Brüt sabit yatırımlar Artış Hızı (%)	4,4	23,3	-9,0	-17,0	-20,0	-20,0
İşsizlik Oranı (ort, %)	8,2	7,8	7,5	7,2	8,7	9,3
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	26,1	21,1	40,6	62,0	72,1	49,8
Mal İhracatı, fob (milyon Dolar)	92.807	97.336	88.962	79.159	51.729	61.005
Mal İthalatı, fob (milyon Dolar)	46.781	59.305	53.023	44.160	33.920	35.165
Cari Denge (milyon Dolar)	24.387	11.016	4.941	7.961	-12.617	-1.839
Dış Borç (milyon Dolar)	110.730	118.927	118.758	102.778	93.711	88.570
Döviz Kuru BsF:ABD\$ (ort)	4,29	4,29	6,05	6,28	8,20	11,67

^a Gerçekleşen ^b EIU Tahmini ^c EIU Öngörüsü

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Venezuela Country Report

ABD ve OPEC ülkelerinin en önemli petrol tedarikçilerinden biri olan Venezuela ekonomisinin en güçlü yönü petrol rezervleridir. Ancak söz konusu rezervlerin azalıyor olması, petrol fiyatlarına aşırı duyarlılık da ekonomisinin en zayıf yönünü oluşturmaktadır.

Venezuela ekonomisine ilişkin yapılan değerlendirme notlarına baktığımızda; siyasi ve ekonomik yapı açısından hükümetin öngörülme kararlar alması ve şeffaflık eksikliği ile petrole aşırı bağımlılığı nedeniyle "B", bankacılık riski "CC" risk notuna sahip olduğu; bağımsızlık, ülke ve politik risk ile döviz kuru riski açısından ise "CCC" risk notuna sahip olduğu görülmektedir.

Yüksek enflasyon oranı, Venezuela ekonomisinin uzun süredir devam eden bir sorunudur. Venezuela'nın dış borç/GSYİH oranının Brezilya, Meksika gibi gelişmiş ekonomiler hariç diğer Latin Amerika ülkelerinden az olmasının en önemli nedeni; devlet gelirlerinin dış borçların önemli miktarını karşılayacak kadar fazla olmasıdır. Bu gelirlerin de önemli miktarı dünyanın en büyük rezervlerinin Venezuela'da olduğu iddia edilen petrol ihracatından gelmektedir.

Ekonomik Performans

Venezuela ekonomisinin en temel özellikleri olarak petrole bağımlılık, yüksek enflasyon, devletleştirme uygulamaları ve uluslararası ticareti zorlaştıran kambiyo rejimidir.

The Economist'in raporlarına göre Gayri Safi Yurtiçi Hasıla artış hızı 2013'de %1,3 olarak gerçekleşmiş olup, 2014 yılında %-2,8 daralma yaşanmış olup 2015 yılı için %-3,5 daralma beklenmektedir.

2014 yılında tüketici fiyatları enflasyonu ortalama %62 olarak gerçekleşmiş olup, yüksek enflasyon probleminin devam edeceği, 2015 yılında ortalama %72,1 olacağı tahmin edilmektedir.

Ekonomi Politikaları

Venezuela’da hali hazırda “21nci Yüzyıl Sosyalizminin Tesisi” olarak nitelendirilen sıra dışı ekonomi-politikalar uygulanmaktadır. Çok yoksul ve yoksul kesimlerin gelir dağılımını iyileştirme politikaları enflasyonun başlıca sebebi sayılmaktadır.

Ülkede uygulanan makro ekonomi politikaları, devletleştirme uygulamaları ve kambiyo rejimi; ülkede yatırımcıların ihtiyaç duyduğu ekonomik istikrarı sağlayamamakta, ülkeyi terketmelerine neden olmakta ve yeni yatırımcıların ülkeye çekilmesini zorlaştıran bir unsur olmaktadır.

Ülkede son yıllarda, müteveffa Chavez’in “21. Yüzyıl Sosyalizmi” söylemi çerçevesinde yoğun devletleştirmeler yapılmıştır. 2002 ila 2012 arasındaki 10 yıllık dönemdeki devletleştirme sayısı 1.168’dir. Devletleştirmenin en fazla yapıldığı sektörler; inşaat, tarım, petrol, ticaret ve gıda olmuştur.

Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

Petrol gelirlerine bağımlı olan ekonomisi nedeniyle, petrol fiyatlarındaki düşüş ülke ekonomisini olumsuz yönde etkilemektedir.

Diğer taraftan, özellikle son iki yıldır gittikçe artan biçimde hissedilen döviz darboğazı, kötü olan ülke ekonomisinin önümüzdeki dönemde daha da kötüleşeceğinin sinyallerini vermektedir. Venezuela’da yeni kambiyo rejimi 12 Şubat 2015 itibarıyla yürürlüğe girmiştir. SIMADI (Marjinal Döviz Sistemi – Sistema Marginal de Divisas), SICAD II piyasasının yerini almıştır.

DIŞ TİCARET

Venezuela’nın dış borç/GSYİH oranının Brezilya, Meksika gibi gelişmiş ekonomiler dışarıda tutulursa diğer Latin Amerika ülkelerinden az olmasının en önemli nedeni devlet gelirlerinin dış borçların önemli miktarını karşılayacak kadar fazla olmasıdır. Bu gelirlerin önemli miktarı petrol ihracatından gelmektedir.

Dış Ticaret Göstergeleri (Milyon Dolar)

	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^b	2013 ^b	2014 ^b	2015 ^c	2016 ^c
İhracat	65.745	92.602	97.522	98.112	101.590	95.021	57.603
İthalat	-38.613	-46.441	-63.066	-62.178	-65.312	-50.971	-39.646
Denge	27.132	46.161	34.457	35.934	36.277	44.050	17.957

a: gerçekleşen b:EIU tahmin c:EIU öngörü

Kaynak: The Economist Intelligence Unit, Venezuela Country Report

Venezuela’nın en önemli ihracat ürünü ham petroldür. 2014 yılında Venezuela’nın toplam petrol ihracatının 75,3 milyar ABD Dolar olduğu tahmin edilmektedir. İhracatın diğer önemli kalemleri ise metaller, kimyevi maddeler ve tarım ürünleridir.

Venezuela’nın İhracatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014*
	Toplam	95.034.872	87.961.213	70.498.075
'2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	68.912.456	74.850.619	53.298.569
'2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	24.656.544	11.010.381	11.732.252
'2905	Asiklik alkoller vb. Halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış/nitrozalanmış türevl	401.094	597.443	653.554
'7108	Altın (ham, yarı işlenmiş, pudra halinde)	0	0	580.886
'2713	Petrol yağlarının/bitümenli minerallerden elde edilen yağların kalıntıları	0	0	486.495
'2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	0	262.257	411.616
'3102	Azotlu mineral/kimyasal gübreler	250.584	152.847	235.405

'7202	Ferro alyajlar	79.278	48.640	220.982
'7601	İşlenmemiş alüminyum	90.273	28.093	217.704
'2814	Saf amonyak/amonyağın sulu çözeltileri	131.552	83.345	201.044
'2901	Asiklik hidrokarbonlar	0	52.947	167.951
'7203	Ağırlık; %99, 94 ü demir olan (parça, pellet, vb.) Müstahsallar	304.529	204.504	113.530
'2818	Suni korendon alüminyum oksit ve hidroksit	45.440	12.071	110.453
'9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	0	17.040	94.939
'2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. Katı yakıtlar	1.919	18.992	80.342
'8906	Diğer gemiler (savaş gemileri ve kurtarma gemileri dahil, kürekli hariç)	0	0	80.000
'0306	Kabuklu hayvanlar (canlı/taze/soğutul../donduru../kurutul../tuzlan.. Vs.)	19	4.921	71.230
'4104	Sığır ve at cinsi hayvanların dabalıanmış derileri	0	8.162	52.063
'4401	Yakmaya mahsus ağaçlar; yonga, talaş, döküntü, kırıntı vb	3.256	2.716	47.104
'8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri; fiber optik k	2	14.344	43.504
'3817	Karışım halinde alkalibenzenler, alkalinaftalenler	8.136	37.035	40.799
'2716	Elektrik enerjisi	0	29.221	37.742
'1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	0	3.382	32.935
'2208	Etil alkol, alkollü içkiler ve likör-alkol derecesi % 80'den az, tağıir edilmemiş	0	4.651	30.159
'2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde yağlar ve diğer ürün	0	9.340	29.317
'1605	Hazırlanmış/konserve edilmiş kabuklu hayvanlar, yumuşakçalar	0	0	27.724
'2714	Bitümen ve tabii asfalt katranlı kumlar asfaltit ve asfaltlı kayalar	0	0	27.237
'2803	Karbon (tarifenin başka yerinde belirtilmeyen)	0	14.299	26.162
'1801	Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	0	4.937	22.113
'7605	Alüminyum teller	11.988	26.610	21.803
'2902	Siklik hidrokarbonlar	50	0	21.149
'7602	Alüminyum döküntü ve hurdaları	0	0	20.184
'7208	Demir/çelik sıcak hadde yassı mamulleri-genişlik 600mm. Fazla	0	43.272	19.570
'2849	Karbürler	8.665	1.294	19.075
'2503	Her nevi kükürt (süblime, presipite ve koloidal kükürt hariç)	0	2.283	15.869
'2704	Taşkömürü, linyit ve turbdan elde edilen kok/sömikok, karni kömürü	0	35	15.607
'4411	Lif levha, orta yoğunlukta	0	318	14.890
'2835	Fosfinatlar, fosfonatlar, fosfatlar ve polifosfatlar	4.259	16.161	14.496
'0302	Balık (taze/soğutulmuş)	0	0	14.314
'2715	Bitümenli karışım (tabii asfalt, tabii bitümen, katran esaslı)	0	0	13.630

*Mirror Data(12.10.2015)

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

İthalatında Başlıca Ürünler

Venezuela'nın 2014 yılı ithalatında; petrol yağları, ilaçlar, canlı sığır ve dondurulmuş sığır eti, süt ürünleri, mısır, inşaat malzemeleri, prefabrik yapılar, makine ve ekipman, ulaşım ve inşaat araçları ilk sıralarda yer almaktadır.

Venezuela'nın İthalatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Dolar)

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014*
	Toplam	59.073.186	44.951.787	38.831.220
'2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	113.838	110.459	2.941.966
'3004	Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	2.800.854	2.566.309	1.735.737
'9999	Başka yerde belirtilmemiş ürünler	2.542.474	3.638.789	1.273.256
'0202	Sığır eti (dondurulmuş)	776.837	865.415	1.073.308
'8517	Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	295.008	76.800	814.402
'0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, tatlandırıcı madde içerenler)	869.427	729.490	776.811
'1005	Mısır	608.753	792.430	726.510
'2909	Eterler, eter-alkoller, eter fenoller, fenoller, peroksitler vb. Türevleri	48.183	40.030	701.862
'0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı	406.996	439.230	697.698
'8708	Kara taşıtları için aksam, parçaları	486.807	270.220	621.549
'0102	Canlı sığır	1.118.803	633.872	602.605
'1001	Buğday ve mahlut	502.171	133.272	568.820
'2304	Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar	618.718	747.185	563.974
'3002	İnsan ve hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	428.037	399.523	521.746
'7308	Demir/çelikten inşaat ve aksamı	563.694	757.449	481.836
'1507	Soya yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	361.789	463.219	468.005
'1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	203.957	102.267	424.579
'8413	Sıvılar için pompalar, sıvı elevatörleri	599.832	654.715	406.927
'8471	Otomatik bilgi işlem makineleri, üniteleri	728.265	480.277	406.455
'7304	Demir/çelikten (dökme hariç) dikişsiz tüp, boru, içi boş profil	663.485	918.842	383.295
'2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	44	119	354.367
'8702	Toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlar	92.125	2.378	353.409
'2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	232.924	224.098	312.891
'8421	Santrifüjle çalışan kurutma, filtre, arıtma cihazları	366.797	226.979	301.827
'1006	Pirinç	236.625	221.602	285.285
'8481	Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	403.070	398.546	284.377
'8430	Toprak, maden, cevheri taşıma, ayırma, seçme vb. İş makineleri	736.308	644.298	281.043

'4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	527.245	302.994	277.552
'8703	Otomobil, steysin vagonlar, yarış arabaları	477.430	101.120	277.002
'3105	Azot, fosfor ve potasyum gibi; iki/üçünün karışımları	289.864	264.996	273.215
'8431	Ağır iş makine ve cihazlarının aksamı, parçaları	308.302	258.589	271.654
'8414	Hava-vakum pompası, hava/gaz kompresörü, vantilatör, aspiratör	423.811	311.525	265.275
'8411	Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	431.101	286.051	263.336
'8502	Elektrojen grupları, rotatif elektrik konvertisörleri	769.493	327.658	250.458
'1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar; balık yumurtası ve havyar	187.403	225.655	236.739
'1901	Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	205.376	201.854	234.755
'1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	170.331	206.750	231.719
'3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksit-alkid reçineler vb (ilk şekilde)	263.013	260.284	227.028
'8402	Buhar jeneratörleri, kızgın su üreten kazanlar	104.863	144.179	219.233
'8544	İzole edilmiş tel, kablo; diğer izole edilmiş elektrik iletkenleri	369.928	249.488	210.797

*Mirror Data(12.10.2015)

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Başlıca Ülkeler İtibarıyla Dış Ticaret

Venezuela'nın ihracatında başlıca ülkeler; ABD, Hindistan, Çin, Singapur, İspanya, Brezilya, Dominik Cumhuriyeti, Hollanda, Malezya ve İsveç olup, ithalatında ise; ABD, Çin, Brezilya, Kolombiya, Arjantin, Meksika, Rusya Federasyonu, Almanya, İtalya ve İspanya önemli ticari ortaklarıdır.

Ülkemiz 2014 yılı itibarıyla Venezuela'nın ithalatında 42. sırada, ihracatında ise 23. sırada yer almaktadır.

İhracatında Başlıca Ülkeler (Bin ABD Dolar)

Sıra	Ülke Adı	2012	2013	2014*
	Toplam	84.504.069	77.358.440	70.498.075
1	ABD	38.723.632	31.997.364	30.219.108
2	Hindistan	12.123.229	14.948.571	13.192.210
3	Çin	14.539.106	13.120.097	11.320.412
4	Singapur	3.780.286	5.594.171	4.206.835
5	İspanya	1.722.726	1.672.325	1.725.542
6	Brezilya	996.792	1.180.740	1.174.118
7	Dominik Cum.	1.199.800	1.264.090	920.727
8	Hollanda	477.758	507.050	865.667
9	Malezya	751.253	551.527	859.201
10	İsveç	551.811	701.588	694.697
11	Jamaika	1.013.897	928.494	669.449
12	Belçika	588.572	364.378	497.703
13	İsviçre	7.186	4.361	497.115

14	Nikaragua	806.916	102.212	455.996
15	Kolombiya	526.819	431.055	439.755
16	Uruguay	826.841	492.266	438.374
17	İngiltere	724.337	351.318	392.864
18	Japonya	269.330	504.517	302.762
19	Guyana	92.001	217.800	176.898
20	Almanya	691.331	419.262	160.262
21	Fransa	378.382	119.417	150.303
22	El Salvador	211.582	286.801	131.204
23	Türkiye	197.720	193.595	122.633
24	İtalya	273.306	116.247	114.296
25	Fas	87.656	39.029	92.041
26	Şili	196.573	132.924	78.179
27	Meksika	188.987	97.424	72.013
28	Kosta Rika	39.037	46.933	44.525
29	Guatemala	41.226	10.122	39.686
30	Polonya	40.600	35.073	36.379
31	Ekvator	239.293	73.515	36.247
32	Kanada	219.721	340.211	31.681
33	Panama	36.895	35.225	31.668
34	Finlandiya	189	2.501	28.554
35	Yunanistan	11.376	30.995	28.456
36	Peru	209.668	97.664	26.278
37	Tayvan	14.119	50.167	21.887
38	Hong Kong	32.475	19.085	18.925
39	Ürdün	1.120	10.871	17.292
40	Senegal	63.427	183	16.314

*Mirror Data(12.10.2015)

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

İthalatında Başlıca Ülkeler (Bin ABD Dolar)

Sıra	Ülke Adı	2012	2013	2014*
	Toplam	63.576.792	46.362.970	38.831.220
1	ABD	17.516.968	13.201.209	11.137.707
2	Çin	9.304.091	6.064.501	5.657.421
3	Brezilya	5.056.025	4.849.840	4.632.139
4	Kolombiya	2.555.961	2.255.826	1.986.938
5	Arjantin	2.225.392	2.155.636	1.984.428
6	Meksika	2.118.125	2.154.888	1.551.628
7	Rusya Fed.	1.943.907	2.446.530	1.154.529
8	Almanya	1.170.896	978.267	929.239
9	İtalya	1.415.895	954.577	868.664
10	İspanya	1.982.590	1.217.300	718.865
11	Kanada	740.827	758.043	616.225
12	Ekvator	1.007.903	464.225	561.737
13	Fransa	621.104	632.880	544.880

14	Hollanda	692.052	578.744	541.415
15	Peru	1.210.570	800.112	495.956
16	Şili	689.054	522.254	463.001
17	İsviçre	488.578	416.142	411.297
18	Uruguay	415.365	446.588	406.653
19	Nikaragua	444.026	383.975	390.095
20	Belçika	469.042	410.522	356.496
21	İngiltere	5.902.796	453.680	330.277
22	Japonya	867.439	676.907	324.253
23	Portekiz	402.858	252.381	276.392
24	Hindistan	252.443	232.882	237.960
25	G. Kore	522.945	442.905	235.858
26	Avusturya	179.421	107.394	195.671
27	Cezayir	0	23.468	138.750
28	Hong Kong	169.931	235.914	126.526
29	Dominik Cum.	39.050	76.626	119.850
30	Bolivya	309.048	142.934	112.244
31	Guyana	145.771	163.818	110.210
32	Belarus	254.401	83.022	99.651
33	Yeni Zelandada	371.773	333.155	96.103
34	Tayvan	228.131	127.981	95.065
35	Polonya	100.967	83.882	80.468
36	Guatemala	71.930	88.903	71.276
37	Singapur	66.399	43.559	67.494
38	Tayland	193.753	149.414	65.716
39	Danimarka	94.886	70.422	64.022
40	İrlanda	67.391	69.038	62.871
41	Kosta Rika	68.345	68.814	55.026
42	Türkiye	156.268	75.827	48.566

*Mirror Data(12.10.2015)

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

TÜRKİYE İLE TİCARET

Venezuela ile ticarete önemli bir gelişme sağlanabilmesinin önkoşulu, kapsamlı bir işbirliği anlaşmasının hayata geçirilmesidir. Bu sayede ülkenin hali hazırda yürütmekte olduğu geniş kapsamlı sosyal projelere mal ya da hizmet tedariki imkanı ortaya çıkabilecektir.

Venezuela ile dış ticaretimizde son on yılın verileri incelendiğinde 2004 yılına kadar ikili ticarete Türkiye lehine fazla görülmekte olup, sonrasında sürekli olarak açık verildiği gözlemlenmektedir.

Türkiye - Venezuela Dış Ticaret Göstergeleri (Bin Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2004	12.717	42.779	55.496	-30.063
2005	38.618	59.174	97.792	-20.557
2006	41.856	88.083	129.938	-46.227
2007	41.699	132.454	174.153	-90.756
2008	27.696	198.284	225.980	-170.587
2009	36.420	120.742	157.162	-84.322

2010	44.171	149.846	194.017	-105.676
2011	84.232	153.280	237.513	-69.048
2012	156.268	197.720	353.988	-41.453
2013	75.827	193.595	269.422	-117.769
2014	48.563	122.633	171.196	-74.069
2014 / (1-10)	44.066	108.066	152.132	-63.999
2015 / (1-10)	14.740	97.216	111.956	-82.476

Kaynak: TÜİK

2014 yılında ihracatımız bir önceki yıla kıyasla %36 azalış ile 48,5 milyon Dolar olarak gerçekleşirken, Venezuela'ya ithalatımız ise %36,7 azalış ile 122,6 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye aleyhine gerçekleşen ithalat artışı petrol, iğne yapraklı ağaçlardan yongalar; işlenmemiş alüminyum vb ürünlerin ithalatındaki artıştan kaynaklanmaktadır.

2014 yılı itibarıyla sabunlar, demir ve çelik çubuklar, profiller ve inşaat malzemeleri, makarnalar, antibiyotikler, kozmetik ürünleri, çamaşır makineleri, prefabrik yapılar ve pamuk ipliği gibi ürünler Venezuela'ya olan toplam ihracatımızın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Türkiye'nin Venezuela'ya İhracatında Başlıca Ürünler (Bin ABD Dolar) (4'lü GTİP bazında)

GTİP	Ürün Adı	2012	2013	2014
	Toplam	156.268	75.827	48.566
3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	7.867	9.731	6.783
7214	Demir veya alaşımsız çelikten çubuklar	50.546	3.049	6.110
1902	Makarnalar ve kuskus	3.749	7.829	5.254
7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	759	983	4.007
2941	Antibiyotikler	2.068	1.683	2.258
7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı	5.722	1.963	2.155
6802	Yontulmaya veya inşaata elverişli işlenmiş taşlar	3.105	2.162	1.508
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	15	101	887
3304	Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar	511	411	879
5603	Dokunmamış mensucat (emdirilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş olsun olmasın)	1		731
9406	Prefabrik yapılar	30.156	9.901	612
3917	Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)	651	1.420	608
5509	Sentetik devamsız lifden iplik (dikiş ipliği hariç) (toptan)	5.074	2.895	588
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1.027	798	513
8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb doldurma, etiketleme makinaları	14	30	484
5206	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla % 85 den az pamuk içerenler)	1.444	1.634	481
8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar	934	644	463
3916	Plastikten monofiller, ince ve kalın çubuklar ve profiller (enine kesitinin en geniş yeri > 1mm)	75	557	436
8906	Diğer deniz taşıtları (savaş gemileri ve kurtarma gemileri dahil, kürekli olanlar hariç)			420
3925	Plastikten inşaat malzemesi	109	523	416

2515	Mermer ve traverten, ekosin, su mermeri, kireçli taşlar	753	591	394
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	2.013	1.141	366
4811	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar		90	366
4418	Ağaçtan bina ve inşaat için marangozluk, mamülleri, doğrama parçaları	607	523	363
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	614	490	336
6809	Alçı ve alçı esaslı bileşiklerden eşya	143	361	326
0802	Diğer kabuklu meyveler (taze/kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış/soyulmuş)	647	437	325
8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depol	367	323	306
1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer ekmekçi mamüller, hosti, boş ilaç kapsülü mühür güllacı, pirinç	1.619	431	297
7005	Float cam ve yüzeyi taşlanmış veya parlatılmış cam (plakalar halinde)		518	273
3701	Fotoğrafçılıkta kullanılan hassas hale getirilmiş boş fotoğraf levha ve filmler	39	300	265
6109	Tiştörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	220	578	252
0909	Anason, rezene, kişniş, kimyon, kimyonu tohumu ve ardıç meyveleri	258	265	248
2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	79		248
8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri	218	171	227
3305	Saç müstahzarları	168	180	213
6115	Külötlü çoraplar, taytlar, kısa ve uzun konçlu çoraplar, soketler (varis çorapları dahil)	286	348	203
2005	Diğer sebzeler (sirke/asetik asitten başka usulde hazırlanmış veya konserve edilmiş)	135	278	201

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

Türkiye'nin Venezuela'dan İthalatında başlıca Ürünler (Bin ABD Dolar) (4'lü GTİP bazında)

GTİP	Ürün adı	2012	2013	2014
	Toplam	197.720	193.595	122.633
2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları	110.942	109.845	84.899
4401	Yakmaya mahsus ağaçlar, ince dilimler veya yongalar halinde ağaç, talaş, döküntü ve artıklar	27.107	30.090	34.956
7601	İşlenmemiş alüminyum	603		915
2803	Karbon (tarifenin başka yerinde belirtilmeyen)	3.115	1.286	900
1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	1.026		652
2924	Karboksiamid gruplu bileşikler, karbonik asidin amid fonksiyonlu bileşikleri			186
8431	Özellikle 84.25 ila 84.30 pozisyonlarındaki makina ve cihazlar ile birlikte kullanılmaya elverişli			43
8207	El aletlerinin veya makineli aletlerin değişebilir parçaları			22
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar			18

8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	18	18	15
8481	Borular, kazanlar, tanklar, depolar ve benzeri diğer kaplar için musluklar, valfler (vanalar)			12
6406	Ayakkabı aksamı, iç taban, topuk rampası, getr, tozluk, dizlik vb ve bunların aksamı			6

Kaynak: ITC Trademap (www.trademap.org)

İki Ülke Arasındaki Anlaşma ve Protokoller

Venezuela ile Türkiye'nin ülkelerinde karşılıklı olarak büyükelçilikleri bulunmaktadır. Venezuela Bolivar Cumhuriyeti'nin ise Ankara'daki Büyükelçiliğinin yanında İstanbul'da başkonsoloslugu bulunmaktadır. Venezuela-Türkiye arasında gerçekleştirilen önemli anlaşmalar ise şunlardır:

ANLAŞMA ADI

İMZA TARİHİ

Kültür, Eğitim ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması	14 Ağustos 1991
Dışişleri Eğitim Merkezi ile Pedro Gual Diploması Enstitüsü Arasındaki İşbirliği Anlaşması	27 Ağustos 1998
Diplomatik, Hususi ve Hizmet Pasaportu Hamillerinin Vize Gerekliliğinden Muaf Tutulmasına İlişkin Anlaşma	18 Ekim 1999
Turizm İşbirliği Anlaşması	18 Ekim 1999
Umuma Mahsus Pasaportların Vize Muafiyetine İlişkin Anlaşma	13 Eylül 2005
Siyasi İstişare Mekanizması Kurulmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası	23 Ekim 2009
İşbirliği Çerçeve Anlaşması	23 Ekim 2009
Enerji Alanında İşbirliği Anlaşması	4 Kasım 2010
TPIC ile Venezuelalı muadili PDVSA arasında "petrol karşılığı konut" alanında işbirliğini öngören Mutabakat Muhtırası	6 Temmuz 2011

İhracat Potansiyeli Olan Başlıca Sektörler

Venezuela'nın hemen her sektörde ithalat ihtiyacı bulunmasından kaynaklanan bir avantaj söz konusu olup, ikili iş birliği anlaşması imzalanması halinde; gıda, otomotiv yan sanayi, makine teçhizat, inşaat malzemeleri, temizlik maddeleri, kimya ve ilaç sanayi ve tüketim mallarında potansiyel mevcuttur.

İki Ülke Arasındaki Ticarete Yaşanan Sorunlar

- Nakliyenin uzun sürmesi ve navlun ücretlerinin yüksek olması,
- Gümrüklerde prosedürlerin karmaşıklığı ve fazla uzun sürmesi, eksta gümrük vergisi istenmesi,
- Ürünlerin üzerine özel ambalaj ve etiket istenmesi sebebiyle ürüne ek bir maliyet yansımaları,
- Venezuela'da bankacılık işlemlerinin uzun sürmesi sebebiyle para transferlerinde sorunlar yaşandığı ve ödemelerin geciktiği ve bu nedenle Türk firmaların peşin çalışmayı tercih ettikleri,
- Farklı döviz kurlarının olması sebebiyle paranın dolara çevrilmesinde sıkıntı yaşandığı (CADIVI),
- Venezuela'lı ithalatçı firmaların izin belgelerini almasının çok uzun sürmesi,
- Çin'in pazara yakınlığı ve Venezuela ile özel anlaşmaları nedeniyle rekabet üstünlüğü,
- Venezuela pazarına ilişkin bilgi eksikliği konularında yoğunlaşmaktadır.

DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

İthalat Rejimi

İthalatta aranan temel belgeler gümrük beyannamesi, ticari fatura, taşıma belgesi ve ilave olarak ilgili ürünle alakalı yasal olarak istenebilecek diğer belgelerdir (örneğin ilaçların ithalatı için istenen izin-Permiso Sanitario).

3679 sayılı Kararname hangi ürünler için hangi kamu kuruluşundan hangi izin veya kontrol belgesinin alınacağına dair hükümleri de içermektedir. Bu çerçevede toplam 15 değişik rejim (Régimen Legal) söz konusudur ve ithal edilen ürünlerin bu rejimlerden hangisinin/hangilerinin kapsamına girdiği mezkûr Kararname ekindeki Tarife Cetveli'nde gösterilmektedir. Söz konusu 15 rejim aşağıda sıralanmaktadır:

Régimen Legal 1:	Yasak ithalat
Régimen Legal 2:	Sadece kamu kuruluşlarınca yapılabilecek ithalat
Régimen Legal 3:	Sağlık ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İznine tabi ithalat
Régimen Legal 4:	Ticaret Bakanlığı iznine tabi ithalat
Régimen Legal 5:	Menşe ülke Sağlık Sertifikası gerektiren ürünler
Régimen Legal 6:	Tarım Bakanlığı Sağlık İzin Belgesine tabi ürünler
Régimen Legal 7:	Savunma Bakanlığı iznine tabi ithalat
Régimen Legal 8:	Gıda Bakanlığı tarafından verilen İthalat Lisansına tabi ürünler
Régimen Legal 9:	Ticaret Bakanlığı tarafından verilen İthalat Lisansına tabi ürünler
Régimen Legal 10:	Çevre Bakanlığı iznine tabi ithalat
Régimen Legal 11:	Enerji ve Petrol Bakanlığı iznine tabi ithalat
Régimen Legal 12:	Sağlık ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından idare edilen Sağlık Siciline kaydı gereken ürünler
Régimen Legal 13:	Tarım Bakanlığı tarafından idare edilen Sağlık Siciline kaydı gereken ürünler
Régimen Legal 14:	Gıda Bakanlığı iznine tabi ithalat
Régimen Legal 15:	Ağır Sanayi ve Maden Bakanlığı iznine tabi ithalat

Yukarıda zikredilen gümrük oranları ve ürünlerin tabi olacağı rejimleri gösteren Tarife Cetveli'ne

Venezuela Vergi ve Gümrük Otoritesi

SENIAT'ın http://www.seniat.gob.ve/portal/page/portal/MANEJADOR_CONTENIDO_SENIAT/04ADUANA_S/4.7CLASIFICACION_ARAN/4.7.2ARANCEL/ADUANAS_ARANCEL_01_Arancel_3679.pdf adresinden ulaşılması mümkündür. Gümrük vergileri ve eş etkili diğer ticaret politikası önlemleri ile ilgili olarak, Venezuela da dahil olmak üzere, bütün Latin Amerika ülkelerinde uygulanan sözkonusu tedbirlere, Latin Amerika Entegrasyon Birliği ALADI'nin web sayfasından (<http://nt5000.aladi.org/siianarancelesp/>), ilgili GTİP girilerek, uygulayan ve uygulanan ülke(ler) bazında erişim mümkündür.

Ülkenin, ham petrol ve türevleri hariç ithalat ve ihracat rakamlarına, Ulusal İstatistik Enstitüsü INE'nin <http://www.ine.gob.ve/comercio/ComercioConsulta.asp> adresinden, 10'lu GTİP'e kadar (ilk 6 hane HS koduna uyumludur) eşya, ülke ve ihrac/ithal limanı bazında, aylık olarak ulaşmak da imkan dahilindedir.

Öte yandan, 31 Ekim 2007 tarih ve 310 sayılı Hafif Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Enerji ve Petrol Bakanlığı [Ortak Kararnamesi](#) çerçevesinde 1 Ocak 2008'den itibaren taşıt araçlarının Venezuela'ya ithalatı için Lisans alınması gerekmektedir. Buna göre ilgili kamu otoriteleri yıllık olarak azami ne kadar taşıt aracının ithal edileceğini, ulusal ihtiyaçlar, yerli üretim kapasitesi, yakıt sarfiyatı etkinliği ve satış fiyatı veya geçmiş dönem satış rakamlarını dikkate alarak belirlemektedir.

Sözkonusu mevzuata göre ayrıca, otomotiv sanayiini güçlendirmek için, ilgili kamu otoritelerinin araçların montajında kullanılan yerli parçaların %50'yi aşması amacıyla yönelik bir plan geliştirmeleri gerekmektedir.

Venezuela süt ürünlerinde uygulanan kotaların yönetimi için İthalat Lisansı uygulamasında bulunmaktadır. Bu uygulama zamanla genişlemiş olup, mevcut durum itibarıyla şeker, tahıllar, yağlı tohum ve meyveler, hayvansal ve bitkisel kökenli yağları kapsamaktadır.

Venezuela'da temel bazı ürünlerin ithalat prosedürü 30 Mart 2015'e kadar basitleştirilmiştir. Bu ürünler: tüm tavuk, sığır ve domuz eti, süt tozu, buğday, pirinç, şeker, beyaz mısır, tuvalet kâğıdı, deterjan, kadınlar için sağlık pedi, bulaşık deterjanı, traş jileti, tuvalet sabunu, şampuan, bazı temel gıda ürünleri, ameliyat ekipmanları, ilaç, dişçilik ekipmanları ve genel sağlık ürünleridir. Bu ürünlerin ithalinde, Venezuela'da ilgili bakanlıktan alınmakta olan "yerli üretimi yoktur" veya "yetersiz yerli üretim" belgeleri ile "döviz elde etme konusunda yetkilendirme" belgesi 30 Mart 2015'e kadar aranmayacaktır. Ayrıca Aralık 2014 ve Ocak 2015'te alınan "döviz elde etme konusunda yetkilendirme" belgelerinin süreleri de 30 Mart 2015 tarihine uzatılmıştır.

Tarifeler ve Diğer Vergiler

Ülkenin dış ticaretini düzenleyen mevzuat 30 Mayıs 2005 tarih ve 3679 sayılı Kararnamedir. Söz konusu Kararname, ithalatta uygulanacak vergi oranlarını, izin veya kontrol belgesi alınması gereken ürünleri ve bunların hangi kamu kuruluşlarından alınacağını, ithal ürünlerin uyması gereken teknik şartları ve standartları ve ihracata ilişkin hususları düzenlemektedir.

Bu çerçevede Venezuela tarafından hali hazırda uygulanan gümrük vergileri ad valorem %0 ile %35 arasında değişmekte olup, ortalama gümrük vergisi oranı %13'tür (tarım ürünlerinde %15, tarım dışı ürünlerde %12,7). Bununla birlikte ülkenin DTÖ bağlı tarife oranı tarım ürünlerinde %55,6; tarım dışı ürünlerde %33,9 ve ortalamada %36,8'dir. Bu durum, Venezuela'nın dilediği taktirde gümrük tarifelerini ciddi şekilde yükseltebilmesine imkan sağlayan bir marj yaratmaktadır.

Söz konusu Kararname ayrıca, Venezuela'nın And Topluluğu (Comunidad Andina) ülkelerinden gelen ürünlere gümrük vergisi uygulanmayacağı hükmüne de yer vermektedir. Söz konusu Topluluk üyeleri Bolivya, Ekvator Peru ve Kolombiya'dır. Ayrıca Kolombiya ve Venezuela arasında gümrüksüz ticaret yapılabilmesine olanak sağlayan bir çözüm üretilmeye çalışılmaktadır.

Diğer taraftan ülkenin Şili, Kosta Rika, El Salvador, Guatemala, Honduras, Guyana, Nikaragua, Trinidad ve Tobago ile Ekonomik İşbirliği, Kısmi Tarife İndirimi ve Serbest Ticaret ve Tercihli Ticaret Anlaşmaları mevcut bulunmaktadır.

Venezuela diğer taraftan Latin Amerika'nın en büyük ekonomik entegrasyon projesi olan MERCOSUR'a 2012 yılı itibariyle üyeliği gerçekleştirmiştir.

Diğer Ücretler

Gümrük vergilerine ilave olarak, Gümrük idarelerine bağlı depolarda yasal süre olan beş günü geçen sürelerde depolama sözkonusu olduğunda, geçirilen gün sayısına bağlı olarak %2 ila %20 arasında depolama ücreti ödenmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan Gümrük idarelerinin verdiği hizmetler için, deniz, hava ya da karayoluyla gelen eşyada %1 ad valorem, posta yoluyla gelen eşyada da %2 ad valorem ücretin ödenmesi sözkonusudur.

Ülkede uygulanan KDV oranı %12'dir.

Venezuela'da vergilerin toplanmasından sorumlu makam, Maliye Bakanlığı'na bağlı Vergi ve Gümrük İdare Ofisi'dir (Tax and Customs Administration Office) (Seniat www.seniat.gov.ve).

Ürün Standartları ile İlgili Uygulamalar

İthal ürünlerin uyması gereken standartlar ve teknik düzenlemelerin listesi <http://www.seniat.gob.ve> adresinde yer almaktadır. Ticaret Bakanlığı'nın bağlı kuruluşu olarak faaliyet gösteren Ulusal Özerk Standardizasyon, Kalite, Metroloji ve Teknik Düzenlemeler Kurumu (SENCAMER) her türlü ürünün (yerli ve ithal) ilgili zorunlu standardına uygunluğunun kontrolünden sorumlu bulunmaktadır. Yerli ya da ithal gıda ürünlerinin ambalajının üzerinde ürünün adı ve markası, üreticinin veya ürünün ambalajlamasını gerçekleştiren firmanın ticari ünvanı ve adresi, ürünün bileşenlerinin tarifi, ürünün raf ömrü ve ambalajın özelliklerini belirten etiket bulunmalıdır. İthal gıda ürünlerinin, ilave olarak, üretildiği ülkede insan tüketimi için uygun olduğuna dair, söz konusu ülke makamlarınca verilen ve anılan ülkede yer alan Venezuela diplomatik misyonlarınca tasdik edilen sertifikaya da sahip olmaları gerekmektedir.

Yerli veya ithal tüm ayakkabıların, doğrudan ayakkabı veya bir etiket üzerinde yer alan şu bilgileri ihtiva etmesi gerekmektedir: üretici veya ithalatçının ismi ve adresi, ticari marka, vergi numarası, "Venezuela Malı" ya da üretildiği ülkeye ilişkin benzeri ifade, ayakkabı numarası, bileşenleri ve Yerli Üretici veya İthalatçı Sicil Numarası.

Tekstil ürünlerinde, yukarıdaki bilgilere ilaveten etiket üzerinde yıkama talimatı bilgilerinin de yer alması gerekmektedir. Etiketle bundan başka lif kompozisyonu ve kullanılan malzemenin rejenere olup olmadığı bilgileri de bulunmalıdır.

Kambiyo Rejimi

Venezuela'ya ithalatta en sorunlu alanlardan birini uygulanan kambiyo rejimi teşkil etmektedir. İthalatçıların döviz bulamamaları, dış ticareti zorlaştırmakta, iç piyasada ilaç gibi kritik sektörler de dahil olmak üzere, araba parçaları, çeşitli sanayi girdileri (bu çerçevede bazı sektörlerde üretim yapılması bile sıkıntılı hale gelmektedir) ve hatta süt, yağ, tuvalet kâğıdı, şampuan, sıvı sabunu, traş köpüğü gibi gıda ve temel tüketim ürünleri bile -en azından istenen zaman ve miktarda- dönem dönem bulunamamaktadır.

Devletin dövizini yaklaşık son 12 yıldır sıkı biçimde kontrol ettiği ülkede, piyasaya döviz tahsisatı/arzu üç mekanizma vasıtasıyla olmaktadır. Bunlar şu şekildedir:

- Gıda ve ilaç sektörleri gibi 'öncelikli sektörler'ce gerçekleştirilen ithalat için, CENCOEX (Ulusal Dış Ticaret Merkezi) tarafından, sabit kurdan (1 ABD Doları = 6,3 Bolivar) döviz tahsisatı yapılmaktadır. CENCOEX'ten önce aynı iş, lağvedilmiş olan CADIVI (Döviz İdaresi Komisyonu) tarafından yapılyordu.
- SICAD I (Tamamlayıcı Döviz İdaresi Sistemi) yoluyla, haftada bir kere ithalatçılara döviz tahsis edilmektedir. Ülkede döviz sıkıntısı son aylarda daha da yoğun yaşanmakta olup, SICAD yoluyla döviz tahsisatının sıklığı azalmıştır.
- Venezuela kambiyo rejiminin enstrümanlarından biri olan ve yeni ihdas edilen SIMADI (Marjinal Döviz Sistemi – Sistema Marginal de Divisas), SICAD II piyasasının yerini almıştır. Bu piyasada, döviz fiyatının arz ve talebe göre serbestçe belirleneceği belirtilmektedir. SIMADI piyasası ile ilgili mevzuat 10 Şubat 2015 tarihli ve 33 numaralı Döviz Kararı'nda (Convenio Cambiario Numero 33) yayınlanmıştır. Mezkûr yeni sistem 12 Şubat 2015 tarihinde başlamıştır.

Venezuela kambiyo rejiminin yeni enstrümanı olan SIMADI (Marjinal Döviz Sistemi – Sistema Marginal de Divisas), sisteminin belli başlı unsurları şu şekildedir:

- Şirketler ve kişiler bu piyasaya girebilir. Bunun için şirketler ve kişiler bir Venezuela bankasında ABD Dolar hesabı sahibi olmalıdırlar. Döviz almak isteyen kişiler banka hesaplarındaki Bolivarı ödeyerek karşılığında Dolar alırlar.
- Bu piyasada gerçekleşen döviz kuru her gün Venezuela Merkez Bankası'nın internet sayfasında yayınlanır. Yayınlanan günlük kur, bir önceki gün bu piyasada gerçekleşen döviz işlemlerinin ortalaması alınarak oluşturulur.
- *Bireylerin* bu piyasada alabileceği maksimum 'perakende' (menudo) döviz miktarı günlük 300 ABD Doları'dır. Eğer bu piyasada, bankadan döviz banknotu alınacak ise günlük limit 200 ABD Doları banknot veya karşılığı diğer yabancı banknottur. Diğer limitler ise aylık 2.000 ABD Doları ve yıllık 10.000 ABD Doları limitidir. Bireyler döviz işlemi için kullanacakları paranın kaynağını ve döviz aldıktan sonraki amaçlarını açıklamalıdırlar.
- 'Perakende olmayan döviz işlemleri' en az 3.000 ABD Doları karşılığı olmalıdır. Bu türden döviz alım-satım işlemleri aynı bankanın müşterileri arasında yapılabilir. Bu işlemler iki iş günü içinde tamamlanır. 'Perakende olmayan döviz işlemleri' için herhangi bir limit belirtilmemiştir.
- Yabancı kredi kartları üzerinden yapılan işlemlerde SIMADI kuru kullanılacaktır.
- Yabancı petrol ve madencilik firmaları, hesaplarını muhasebeleştirirken SIMADI kurunu referans almalıdır.
- Gümrük vergi ve harçları -önceden olduğu gibi- ilgili ithalat için ithalatçı firmaya devlet tarafından döviz hangi resmî kur üzerinden tahsis edilmişse, o kur üzerinden hesaplanacaktır. İthalatçı, ithalatı kendi dövizini ile yapmışsa, gümrük vergi ve harçları SIMADI kuru üzerinden alınacaktır.
- Bankalar, sigorta şirketleri ve aracı kurumlar SIMADI piyasasına müşteri olarak katılamazlar.
- Venezuela'da mukim olmayan yabancılar, ülkeyi ziyaretlerinde sınırsız miktarda dövizini satabilirler. Yabancılar ülkeyi terkederken, bozdurmuş oldukları dövizin %25'ine kadarını geri alabileceklerdir.
- Hem birey hem de şirketler, banka veya aracı kurumlardan dolar üzerinden çıkarılan devlet tahvili alabilirler. Bu işlemler Bicentenario Menkul Kıymetler Kamu Borsası'nda (Bolsa Publica de Valores Bicentenario) gerçekleştirilecektir. Bu tahviller dolar üzerinden satıldığında, alıcının dolar hesabına değeri depozit edilir. Bu tahviller Merkez Bankası'nın gözetiminde olacaktır.

- PDVSA dahil, devlet kurumları ve şirketleri SIMADI piyasasına girebilir. Merkez Bankası da, *istenmeyen dalgalanmaları* önlemek üzere piyasaya müdahale edebilir.

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Venezuela’da özel yatırımlara ilişkin ulusal politikalar eşitlik ve yasal güvenlik garantisine dayalıdır. 1999 Anayasası 301. Maddesi yabancı yatırım ile yurtiçi yatırımın aynı koşullara tabii olduğunu belirtmektedir. Anayasa’ya ek olarak, mevcut başka yasalar da özel yatırımı serbest rekabet ilkelerini, mülkiyet haklarını, alternatif anlaşmazlık çözümlerini (tahkim, uzlaşma ve arabuluculuk) ve yerli/yabancı yatırımcılara eşit muamele açıkça savunan bir sosyal kalkınma araç olarak sınıflandırmıştır. Venezuela özel sermaye ile yapılan anlaşmalar için uluslararası standartları benimsemiştir. Ancak, petrol ve kamusal/stratejik çıkara uygun diğer sektörler dahil olmak üzere bazı stratejik önemdeki sektörler için istisnalar bulunmaktadır.

Ülkede yaygın biçimde uygulanagelen devletleştirme politikası hem yabancı hem de yerli yatırımcıları ürkütmekte, mevcut yatırımcıların ülkeyi terk ederek bölgede daha güvenli buldukları Kolombiya, Peru, Panama, Miami gibi coğrafyalara gitmelerine yol açmaktadır. 1999’dan beri 150 milyar doları aşkın sermayenin ülkeyi terkettiğinin tahmin edildiği Venezuela basınında yer almaktadır.

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Yabancı yatırımlara ilişkin kısıtlamalar doğal olmayan gaz hidrokarbonlar, özel yasalarla düzenlenen profesyonel hizmetler ile İspanyolca dilindeki açık radyo, televizyon ve basın için geçerlidir.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar ve GSYİH’ya Oranı (Milyar Dolar)

	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^b	2013 ^b	2014 ^b	2015 ^c	2016 ^c	2017 ^c	2018 ^c	2019 ^c
Doğrudan Yabancı Yatırımlar	1,9	3,9	2,2	7,0	0,7	0,4	1,2	2,8	2,9	2,7
Yurtdışındaki Doğrudan Yatırımlar	-1,8	1,0	-1,4	-1,3	-1,1	-0,9	-0,8	-1,1	-1,0	-1,0
Doğrudan Yabancı Sermaye Stoku GSYİH’ya Oranı (%)	11,3	15,1	13,4	16,3	11,7	10,5	10,3	10,7	11,2	8,8
Toplam Doğrudan Yabancı Sermaye Stoku	44,3	47,6	51,1	58,1	58,8	59,2	60,4	63,2	66,2	66,9

a:Gerçekleşme b:E.I.U. tahminleri c:E.I.U. öngörü

Kaynak: EIU- Economist Intelligence Unit

İş Kurma Mevzuatı

2095 sayılı yasaya göre şunlar yabancı yatırım sayılmaktadır:

-Ülke dışından gelen, yabancı kişilere ait, bir firmanın sermayesinin parçası haline gelecek, serbestçe değiştirilebilir döviz veya maddi mallar şeklindeki katkılar (endüstriyel bitkiler, yeni veya yenilenmiş makineler, yeni veya yenilenmiş ekipmanlar, ikame mallar, yan sanayii, öncelikli materyaller veya ara mallar)

-Ulusal parayla yapılmış, yabancı kişilerin veya firmaların mülkü olan, kamu hizmetlerinden, sermaye kazançlarından faizlerden veya kredi ödemelerinden gelen yatırımlar veya yeniden yatırımlar. Yabancı yatırımcıların yurtdışına transfer hakkı bulunduğu firmalara veya diğer hak ya da kaynaklara katılım.

- Fiziksel mallar, teknik belgeler veya talimatlarda mevcut bulunabilecek marka, endüstriyel model, teknik destek ve patentli ibraz edilmemiş yöntemler gibi maddi teknolojik katkılar.

2095 sayılı Karar, doğrudan yabancı yatırımların, yeniden yatırımların ve sermaye artışlarının değerinin Yabancı Yatırımlar Teftiş Kurulu Doğrudan Yabancı Yatırım Dairesi (SIEX, Registro de Inversión Extranjera Directa en la Superintendencia de Inversiones Extranjeras) yoluyla ibraz edilmesini bildirmektedir.

Venezuela’da iş kurmak isteyen yabancı yatırımcılar, öncelikle istedikleri yasal statüde (örneğin, kamu teşebbüsü) şirketlerini kurmalı ve ardından, şirketi kuruluş statüsü ve ticari adıyla birlikte Ticari Sicil Dairesine kaydetmelidir. Ayrıca, vergi ödemelerini yapmak için Vergi ve Gümrük İdaresi’nden (SENIAT) bir Vergi Bilgi Kaydı almalıdır.

Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

Yabancı Yatırımlar Teftiş İdaresi’nin (SIEX) başlıca görevleri;

- Yabancı Yatırım Kaydı ve Teknoloji İthalatını serbest bırakma.
Hidrokarbon ve madencilik sektörleri haricinde teknoloji ithalatı ile patent ve marka kullanımına ilişkin sözleşmeleri kaydetme.
- Sorumlu olduğu sektörlerde faaliyet gösteren firmalara Yeterli Nitelik Belgesi verme.
Sorumlu olduğu sektörler için Venezuela’daki yabancı yatırım akışına ilişkin istatistikleri düzenli olarak yayımlama.
Yabancı yatırımın teşviki ve korunması konusunda diğer kuruluşlarla işbirliği etme.
- Yerli ve yabancı yatırımın teşviki, çekilmesi ve korunmasına ilişkin politikaları destekleme ve uygulama.
Sorumlu olduğu alanlardaki uluslar arası müzakerelerde Ticarete Halkın Gücü Bakanlığı (the Ministry of People’s Power for Commerce) yetkililerini destekleme
- Vergilendirme amacıyla yabancı yatırım ve teknoloji ithalatını takip.
Sorumlu olduğu konularda danışma komitelerinin faaliyetlerini koordine etme.

Yatırım, ticaret ve firma kaydıyla ilgilenen kuruluşlar

- Yatırım kaydı: Yabancı Yatırım Teftiş İdaresi (National Superintendence of Foreign Investment)
- Finans sektörünün kaydı ve denetimi: Banka Teftiş Kurulu (Superintendence of Banks) ve Diğer Finans Kuruluşları
- Sigorta kaydı ve denetimi: Sigorta Teftiş Kurulu (Superintendence of Insurance)
- Sanayi ve ticaretin geliştirilmesi: Ticarete Halkın Gücü Bakanlığı (the Ministry of People’s Power for Commerce)